

Üniversite : İstanbul Kültür Üniversitesi
Enstitüsü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Dalı : İletişim Tasarımı
Programı : İletişim Tasarımı
Tez Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Perihan Taş Öz
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans-Haziran 2019

ÖZET

1990 SONRASI TÜRK SİNEMASINDA FİLM ANLATI YAPILARINA KARŞILAŞTIRMALI BİR BAKIŞ

Ezgi Ergün

Türk Sinemasında 1990'lı yıllar birçok anlamda değişim ve dönüşümün yaşandığı bir dönem olarak kabul edilir. Bu dönemde yaşanan kırılma noktaları, yepyeni bir sinemanın oluşumuna zemin hazırlamıştır. Kültürel bir üretim ürünü olan ve dönemin koşullarından etkilenen sinema şüphesiz ki 1980 yılında gerçekleşen ve bir kırılma noktası olarak görülebilecek 12 Eylül Darbesi'nin beraberinde getirdiği olumsuzluklardan da etkilenmiştir.

Darbe ile birlikte zorlu bir süreç içine giren Türk Sineması, 1987'de yaşanan ve ikinci bir kırılma noktasını oluşturan Yabancı Sermaye Yasası'nda yapılan değişiklikle durma noktasına gelir. Amerikan film ve yapım şirketlerinin ülkede dağıtım ve gösterim hakkı elde ettiği bu gelişme Türk Sinemasının seyir koşullarını olumsuz yönde etkilemiş ve kısa süre içinde Hollywood Sineması ülkede egemen anlatı biçimi haline gelmiştir. Bunun sonucunda Türk Sinemasına yeniden canlılık kazandırmak isteyen yönetmenler iki farklı sinema pratiğine başvurur. Kimi yönetmenler gişe kaygısı güderek Hollywood Sineması'nı taklit ederken, kimi yönetmenler de biçim ve içerik yönünden farklılaşan, kendilerine özgü bir sinema dili geliştirmeye başlar. Türkiye'de anlatı yapıları arasındaki ayırım böyle bir dönemin koşulları içinde belirginleşir.

Bu çalışmada Türk Sinemasında ortaya çıkış koşulları ele alınan anlatı yapılarının özelliklerine değinilmiş ve bu yapılarla karşılaştırmalı bir bakış sunulmuştur. 1990 sonrası dönemde ortaya çıkan değişim ve dönüşümlerin izlerinin günümüz sinemasına kadar ulaştığı düşüncesinden hareketle, 2000'li yıllarda çekilen Alper Çağlar yönetmenliğindeki *Dağ I*, *Dağ II* ve Nuri Bilge Ceylan yönetmenliğindeki *Bir Zamanlar Anadolu'da* anlatısal açıdan incelenmiştir. Klasik anlatının gişe başarısını hedef alan, standardize edilmiş bir seyir sürecine odaklanarak belli kalıp ve şablonlar

çerçevesinde şekillenen yapısı karşısında, çağdaş anlatı filmlerinin gişe kaygısı gütmeyen, belirli sanatsal değerler üzerinde yükselen ve bu yönü ile standart kalıplara bağlı kalmayan, kendine özgü bir yapıya sahip olduğu incelenen filmler üzerinden gözler önüne serilmiştir.

Anahtar Kelimeler: 1990 Sonrası Türk Sineması, Anlatı, Anlatı Yapıları, Klasik Anlatı, Çağdaş Anlatı, Alper Çağlar, Nuri Bilge Ceylan

University : Istanbul Kultur University
Institute : Graduate Education Institute
Department : Communication Design
Programme : Communication Design
Supervisor : Dr. Lecturer Perihan Taş Öz
Degree Awarded and Date : MA- June 2019

ABSTRACT

A COMPARATIVE OVERLOOK TO THE NARRATIVE FORMS AND TECHNIQUES IN THE TURKISH CINEMA AFTER 1990

Ezgi Ergün

90's are thought to be a period of change and transformation in many aspects. The breaking points of this period set the scene for a brand new cinema. Being a product of culture and affected by the conditions of the period, cinema with no doubt was also affected by 1980 coup d'etat and the negations accompanied. Passing through these hard times, The Turkish Cinema come to a stopping point as a result of the changes in the law of liabilities in 1987.

This headway by which American film and production companies acquired the right for distribution and display in Turkey, affected the circumstances of Turkish cinemagoers and in an very short period of time the Hollywood Cinema became the dominant narrator. Hereat, the Turkish directors called on two different practices with the aim of revitalizing the Turkish Cinema. Some of them imized the Hollywood Cinema for the fear of revenue while some others began to develop a narrative style which has its own dialect and is different in terms of genre and content. The differences between the structures of Turkish narration appear under they've circumstances.

In the present study the narrative forms and techniques in the Turkish Cinema are mentioned and they are comperatively overlooked. From the point of view that the changes and transformations after 90's come up to now *Dağ I* shot by Alper Çağlar in zooos, *Dağ II* and *Bir Zamanlar Anadolu'da* by Nuri Bilge Ceylan are analysed in terms of narration. While classical narration cinema films to reach a counter success and shapes within the frame of certain patterns, modern narration films don't aim a counter concern and shape on artistic valves without depending on certain patterns. They have a specific narrative style and this is depicted over the analysed films.

Keywords: Turkish Cinema After 1990, Narrative, Narrative Forms, Classical Narrative, Contemporary Narrative, Alper Çağlar, Nuri Bilge Ceylan